
DISTRIBUCIÓ DELS CARNÍVORS AL RIPOLLÈS

JOAN GIL I SANTANO¹ - FERRAN GONZALEZ I PRAT¹
DANIEL PUIG I MAIDEU¹ - JORDI RUIZ I OLMO²

INTRODUCCIÓ

Amb aquest article aportem noves dades per a la coneixença i distribució de les espècies vertebrades al Ripollès, faltant-nos en aquest moment presentar la distribució dels Quiròpters per completar els mamífers que són presents a la Comarca. Desitgem que contribueixi a la millor gestió i preservació de la nostra fauna.

MATERIAL I MÈTODES

La distribució de les espècies descrites a continuació s'ha estudiat en les nombroses sortides de camp que els autors han fet en molts indrets de la comarca.

Hem identificat "in situ" els excrements basant-nos en la forma i olor, les petges per la forma i grandària, mesurant-les en els casos necessaris, a més de les observacions directes.

Els cercles ● indiquen les quadrícules DG (veure en aquest mateix llibre l'article "Distribució dels Artiodàctils i Lagomorfs al Ripollès" material i mètodes) on és present cada espècie.

¹ Membres del "Grup d'Estudi i Defensa de la Natura" GEDENA-Ripollès.

² Servei de Protecció de la Natura (DGPF-DARP). Generalitat de Catalunya.

O. CARNÍVORS

F. Canidae

Vulpes vulpes (L. 1758). GUINEU, GUILLA

La guilla és el carnívor més repartit arreu del Ripollès, des del nivell més baix fins al cim més alt. Pot viure en qualsevol tipus de bosc i de zona descoberta, i visitar també llocs molt humanitzats. L'alimentació és molt variada, pot ser plenament carnívora o a base de fruits, llavors, vegetals, carronya, deixalles humanes, etc. Aprofita perfectament qualsevol recurs que estigui al seu abast.

És un dels mamífers més perseguit i se'l mata indiscriminadament amb qualsevol mètode dràstic i cruel (paranys, llaços, verí, etc.), a vegades amb l'excusa de matar-la per a fer un favor als pagesos, es pot fer negoci amb la seva pell força valuosa. Amb aquesta espècie se'n fan especulacions respecte l'abundància i nocivitat que són molt gratuïtes, ja que cal estudiar-la bé abans de prendre accions. També cal tenir present que l'home amb l'abundància de deixalles i abocadors, està afavorint l'expansió i densitat de les espècies més adaptables.

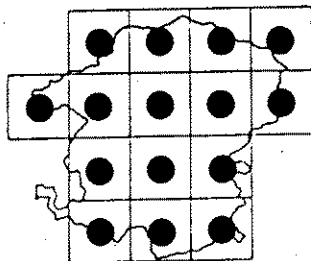

Fig. 1
Distribució de
Vulpes vulpes
al Ripollès

F. Mustelidae

Mustela nivalis L. 1758. MOSTELA

Petit carnívor d'acusat dimorfisme sexual en grandària (el mascle és molt més gran que la femella). Es troba força repartit arreu de la Comarca i en força tipus d'hàbitats diferents, excepte a l'alta muntanya. S'alimenta de petits rosegadors i inclús de conills. Viu en caus i és molt actiu. L'hem trobat habitant prop d'abocadors i en pobles.

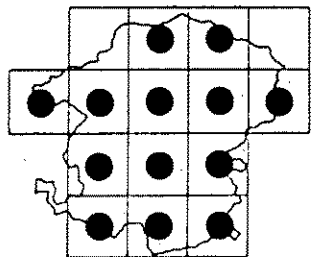

Fig. 2
Distribució de
Mustela nivalis
al Ripollès

Mustela erminea L. 1758. ERMINI

Més gran que la mostela i amb canvis de color estacionals. També té dimorfisme sexual en grandària. Viu en zones d'alta muntanya, en tarteres i prats alpins, i també se'l pot trobar a parts més baixes seguint els torrents de muntanya, és l'únic carnívor que hem observat al Ripollès criant per damunt dels 2.800 m d'altitud.

No és gaire esquerp, i d'activitat diürna podent-se'l veure fàcilment.

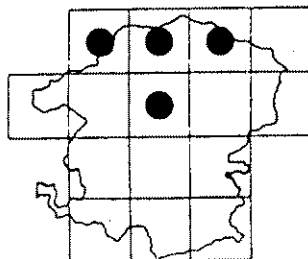

Fig. 3
Distribució de
Mustela erminea
al Ripollès

Mustela putorius L. 1758.
FURA, TURÓ

Distribuïda molt localment en alguns indrets del Ripollès. Tenim dades d'exemplars atropellats, capturats i d'altres en captivitat que s'han escapat (caldría diferenciar aquestes fures dels turons salvatges, tot i que arriba un punt en què no se sap si es poden distingir fàcilment). Encara es fa servir la fura per a caçar conills (arreu de la Comarca). Ens cal encara un millor estudi per a poder aclarir la seva distribució.

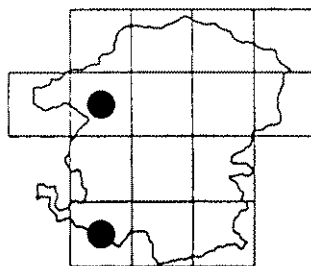

Fig. 4
Distribució de
Mustela putorius
al Ripollès

Martes martes L. 1758.
MARTA, GORJAGROC

Carnívor molt discret i d'activitat plenament lligada als boscos, des dels 700 m. fins als 2.000 m. des de pi negre i avet on és més abundant, fins a fagedes, rouredes i pinedes de pi roig. Coexisteix en major o menor grau amb la fagina i en algunes zones de poca altitud coincideix amb el gat mesquer.

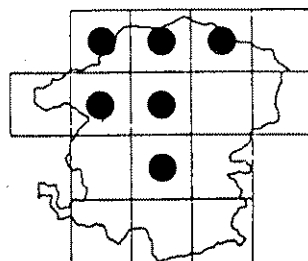

Fig. 5
Distribució de
Martes martes
al Ripollès

Martes foina Erxleben 1777.

FAGINA, GORJABLANC, FAIXINA

Semblant a la marta. Omnívora segons hem pogut comprovar pels excrements examinats. Frequenta les rieres i torrents, molts tipus de boscos i zones humanitzades, tot presentant gran querència pels rocams. Al Ripollès se la troba més lligada a l'home que no pas la marta.

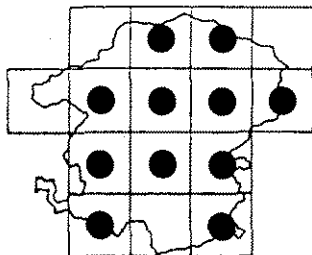

Fig. 6
Distribució de
Martes foina
al Ripollès

Meles meles L. 1758. TEIXÓ, TOIXÓ

És el carnívor d'activitat més nocturna de la Comarca, molt sedentari i de costums força fixes, segueix sempre els mateixos camins i té els territoris ben marcats. Les petjades i excrements es coneixen molt bé.

També se'l troba en zones habitades, i fa incursions als camps de blat de moro, per on es poden veure fàcilment; degut al fet que menja panotxes, els pagesos posen llaços i altres paranys per a matar-los.

Només l'hem pogut observar a altes hores de la nit. Els excrements solen ser terrossos degut al costum que té de consumir cucs de terra (Oligoquets). A l'alta muntanya també aprofita per menjar la gran quantitat d'ortòpters que hi ha a l'estiu.

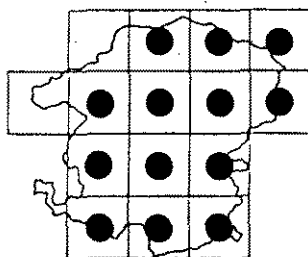

Fig. 7
Distribució de
Meles meles
al Ripollès

Lutra lutra (L. 1758).
LLÚDRIA, LLÚDRIGA

Aquest gran carnívor era molt abundant arreu de la Comarca, fins i tot al mig dels pobles on la gent les observava tranquil·lament. La contaminació i les captures indiscriminades l'han fet desaparèixer gairebé del tot. La minva més forta va tenir lloc a la dècada dels 70, i fins al 1985 encara teníem notícies d'alguna captura, tot i que no ha estat comprovada.

Després d'una exhaustiva campanya per a trobar-les al Ripollès, no tenim cap indici segur que confirmi la seva presència actual.

F. Viverridae

Genetta genetta (L. 1758)
GENETA, GAT MESQUER

Espècie freqüent al Ripollès fins als 1.400 m. d'altitud. Se la troba normalment a llocs força secs, tot i que l'hem trobat a un torrent molt humit d'ambient i vegetació atlàntics. Freqüenta zones encinglerades i pot amagar-se en forats del mig de parets verticals. Es pot veure sovint al costat de carreteres, i és caçada freqüentment.

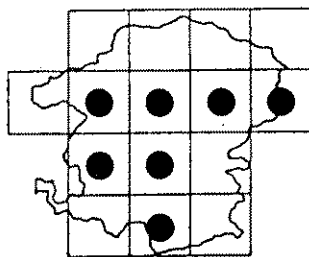

Fig. 8
Distribució de
Genetta genetta
al Ripollès

F. Felidae

Felis silvestris Schreber. 1777**GAT SALVATGE**

La identificació d'aquesta espècie s'ha fet per observació directa, estudiant i mesurant les petjades, tant les trobades a la muntanya com les dels animals morts. Sempre l'hem observat a zones boscoses i en pistes forestals, de dia i tot.

Molt afectat per les captures que encara ara es fan amb llaços, paranys, cacera directa, i per la proliferació de gats domèstics amb qui poden hibridar-se.

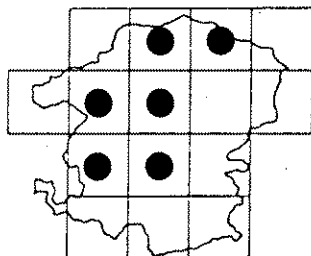

Fig. 9
Distribució de
Felis silvestris
al Ripollès

BIBLIOGRAFIA

- BANG, P., DAHLSTRÖM, P. 1975. "**Huellas y señales de los animales de Europa**". Ed. Omega. Barcelona.
- CORBET, G., OVENDEN, D. 1982. "**Manual de los Mamíferos de España y de Europa**". Ed. Omega. Barcelona.